

זה יכול היה להיות המאורע החשוב ביותר מאז ביקור סאדאט, לולא...

פגישה בדרזשקה

ל תכן כי הסיפור הזה לא היה מתפרסם לעולם, או רק אחרי שנים רבות. אין זו אלא פרשה אחת מיני רבות מתוך מסכת המגעים שנערכו בשמונה השנים האחרונות בין חוגים באש"ף ובין כוחות השלום הציוניים בישראל, מאז שיפתחתי במגע הראשון עם סעיד המאמי, נציג אש"ף בלונדון, אחרי מלחמת יום הכיפורים.

סיפורים רבים זועקים לפירסומם. כי יש בהם לקח ומשמעות לגבי עתיד היחסיים בין שני העמים. אך הם יצטרכו לחכות הנסיבות אינן כשרות עדיין. **אבל את הסיפור הבא, מן העבר הקרוב דווקא, יש צורך לפרסם.**

ה סיבה המחייבת הזאת נעוצה בי התפתחות בימים האחרונים.

עיצאם אל-סרטאווי, איש צמרת אש"ף, פירסם בעיתון הצרפתי ר'בהיוקרה לה מונד ראיין שהוא מינשר נועז למען ה שלום.

בדבריו, שהיו מופנים אל מוסדות אש"ף, קרא לעמיתיו בתנועה הפלסטינית לשים קץ להבחנה המטופשת בין "ציונים" ו"לא-ציונים" בישראל, ולשים תחית הבחנה מדינית חדשה: זו שבין הכוחות הישראליים על פני עמדותיהם.

התוכן המעשי של קריאתו היה לשכנע את הנהגת אש"ף להיכנס לדרישה עם כוחות-השלום הציוניים בישראל, הדוגלים בשלום המבוסס על הכרה הדדית בין ישראל והעם הפלסטיני, ועל דו-הקיום בין מדינת-ישראל הריבונית ובין מדינה פלסטינית, אף היא ריבונית, בגדה ובי רצועה.

קשה לאדם ישראלי לתפוס את עוצמת הגבורה הדרושה כדי להשי מיץ פומבית דרישה כזאת, שפיר ררשה נכונות פלסטינית להכיר בישראל וזכרות עימה שדום. אם כי מישאח בעולם הראוי לפרסומם לשלום, הרי זה איש זה.

בשנים האחרונות עמד סרטאווי בראש רשימת המועמדים להירצח, שהכין אפרי גונו הפורש של אברנידאל, הקנאי הירי-לסטיני הנהנה מחסות סוריה (קודם לכן מחסות עיראק). אירגון זה הוא שרצה את ידידי, סעיד המאמי, גיבור השלום, ושורה של נציגים אש"ף מתונים אחרים.

א חרי הראיין בלה מונד פירסם אירגון אל-צעיקה, הסוס הטרויאני של סוריה באש"ף, הודעה שבה קרא בגלוי לחיסולה של סרטאווי, יחד עם חיסולם של אליאס פרייג ורשאד אל שאוה, ראשי העיריות של בית לחם ועזה.

הצמרת של אש"ף, לעומת זאת, סירבה לננות את פרטאווי. הוועד הפועל של אש"ף דחה השבוע הצר עת-החלטה לגינור דבריו, ובכך נתן לו עקפיו גושפנקא.

דובר רשמי של אש"ף בכיירות הודיע לעיתון לה מונד כי סרטאווי ממשיך לייצג את אש"ף באירופה. אילו יאסר ערפאת עצמו אמר באוזני הכתב של שבועון ערבי פרוסעודי, המופיע בפאריס: "מה רוצה סרטאווי? איש לא הורה לו להפסיק את המגעים עם כוחות-השלום הישראליים. מוטל עליו להמשיך בהם!"

(באותו ראיין נשאל ערפאת אם הוא ממשיך בשיתותיו עם אורי אבנרי, תשובתו: "מעולם לא נפגשתי עם אבנרי. אבל אנשי נפגשו עימו, והם ממשיכים במגעים עימו.")

על רקע זה באה פצצת רק"ח. ח"כ תופיק טובי יצא בהתקפה הריפה על סרטאווי בישיבת הוועד המרכזי של רק"ח. הוא צוטט גם בעיתון אל-ספיר,

ביטאון פרוטורי המופיע בכיירות, כמי שולל לחלוטין את דבריו של סרטאווי. מדבריו, כפי שצוטטו בעיתון הערבי, נובע שאין בישראל כוחות-שלום מילד רק"ח. **בכך עזר בעקפיון לאירגוני הרצח הפרוטוריים, הקוראים לרציחתו של סרטאווי, המטעה והמתעתע.**

התפתחות זו היא המכריחה אותי לפרסם את העובדות הבאות.

ב ראיין שלו בלה מונד אמר סרטאווי, וכדרך אגב, שאש"ף היה צריך להזמין את כוחות-השלום הישראליים — לא רק את רק"ח ורל"י, אלא גם אחרים, כדבריו — לפגישה עם יאסר ערפאת בי כיירות, לשם חילופי-דברים. לאחר מכן, היה על אש"ף להזמין ממשלת ישראל על כורחות-השלום הישראליים למושב המועצה הלאומית הפלסטינית, שנערך בדמשק ערב הבחירות בישראל. אילו נעשה כן, אמר

ברור היה כי חבריה-המשלחת יקבלו על עצמם סיכון רב, הן בשמותם בדמשק, מרכז הקנאות האנטי-ישראלית במרחב, הן בישראל, בשום הנה. אך מכיוון שסרטאווי עצמו מסכן את חייו יומיום למען השלום, היה ברור כי על אנשי-שלום ישראליים לשאת גם הם בסיכון מסוים.

אף שהכוונה היתה לבואה של משלחת ציונית דווקא, שדבריה יהיו אמינים על חלק גדול של דעת-הקהל בישראל ובי עולם המערבי, הוחלט שיש צורך לשתף בה גם את רק"ח, כדי להקל על צמרת אש"ף להחליט על הזמנת המשלחת. בי אש"ף יש כיום השפעה רבה לסוריה ולברית-המועצות, מכיוון שארצות-הברית מחרימה את האירגון ולוחמת בו. נוכחות הצבא הסורי בלבנון מהווה אף הוא גורם של לחץ, בייחוד בתקופה שבה מאיימת ממשלת-ישראל לפתוח בכל רגע במית קפה צבאית להשמדת הפלסטינים בלבנון. **גידלנו את הרעיון בסודיות**

סרטאווי (שלישי מימין) עם אבנרי, מתי פלד ויעקוב ארנון

רבה אחרי שנבדקו האפשרויות, חזר סרטאווי בכיירות, לבדיקת המצב בצמרת אש"ף. כשהחזר משם, ביקש ממני לבדוק אם רק"ח מוכנה לשתף פעולה ביוזמה זו.

ה תקשרתי עם מנהיג רק"ח, מאיר וילנר, שהיה השכן שלי במשך שנים רבות בכנסת. (באותם הימים כיהנתי כחבר-כנסת).

נפגשתי עם וילנר, לפי בקשתי, והבאתי לו את הרעיון. קיימנו שיחה ידידותית. היו לו בו במקום פיקפוקים מסוימים. הסברתי לו את ההשפעה העצומה אשר יכולה להיות למעשה כזה על דעת-הקהל הישראלי. במיוחד ערב הבחירות. כל אדם סביר בישראל היה מוכרח לראות בהזמנה כזאת ביטוי דרמאטי לנכונות אש"ף להגיע לשלום עם ישראל, על בסיס של הכרה הדדית והבטחת הזכויות הלא-מיות של שני הצדדים. יותר מזה, מאורע היסטורי שזה היה עשוי לפתח דינאמיות חדשה, כפי שעשתה יוזמה ההיסטורית של סאדאט.

נשיא מצריים הוכיח שמעשה דרמאטי כזה אכן יכול להזיז שני נוי כביר בדעת-הקהל הישראלי. וילנר לא נראה לי נלהב. ניחשתי מדוע: כמה ימים לפני כן נפגשה מישי לחת של רק"ח במסקבה עם משלחת פלסטינית, ובה גם נציג אל-צעיקה הפרטי סוריה. זו נתנה גושפנקא לרק"ח. בעזרתה קיוותה רק"ח לנחול ניצחון בבחירות ברובו הערבי בישראל. היא הסתפקה בכך. (כפי שהוכח לאחר מכן, היתה זאת טעות. רק"ח הובסה ברובו הערבי.) אולם וילנר, לא נתן לי תשובה בו במקום. הוא ביקש שהות של 48 שעות כדי "להתייעץ".

לא שאלתי, כמובן, עם מי הוא צריך להתייעץ — עם חבריו בי מיפלגה או עם גורמים נוספים.

כעבור יומיים, כמובטח, באה התשובה. היא היתה שלילית. **רק"ח הודיעה שגא תשתף פעויה בעניין זה.**

החלטה זו קברה, למעשה, את היוזמה. ההצעה שאש"ף יזמין למושב בדמשק משלחת שתהיה מורכבת באופן בילעדי מאישים ציוניים, בנייהם מי שהיו קצוי נים בכירים בצה"ל, לא היתה באותה שעה מעשית.

ל הפרשה הזאת נשמרה, כמובן, בסוד. לא סרטאווי, לא אני (ויאמר בשיבחה: גם לא רק"ח) הדליפו אף רמו קל מכל אלה לאמצעי-התיקשורת בעולם או בארץ. **אך ההמשך התפרסם.**

בהפגנה של גבורה עילאית נסע סר-טאווי עצמו לדמשק, שם שורצים מבקשי דמה, העלה את עניין ההידברות עם כוחות-השלום הציוניים על סדר-היום של המועצה. מנהלי הישיבה סירבו להעניק לו את רשות-הדיבור, מפני שחששו מפני סערת-רוחות. סרטאווי התפטר באופן הפי גנתי מן המועצה, וקיים בדמשק (!) מסיר בתעיתונאים בינלאומית, שבה הודיע על מגיעו עם כוחות-השלום הציוניים בישי ראל, התפטרותו לא התקבלה, אך המועצה קיבלה החלטה בננות ההידברות עם כורחות-השלום הציוניים. (לפי התבטאותו האה רונה, נראה כי ערפאת שולל את חוקיותה של החלטה זו.)

בכל המהומה הזאת פעלו הכורחות הפרוטוריים והפרוטוריים באש"ף, ידידיה של רק"ח, כאופן תקיף ונמרץ נגד סרטאווי ונגד הקו המיוצג על ידו, שרבים מאני שי הצמרת באש"ף שותפים לו.

רשה זו מטילה אור מזור מאוד על דבריו של תופיק טובי בישראל ובעיתון הכיירותי הפרוטורי. ההתרחשויות במושב הפלסטיני בדמשק תרמו תרומה רבה לתבוסת כוחות-השלום בכיירות בישראל. רצח יוזמתו של סר-טאווי, בחודשים הקריטיים לפני הבחירות, קברו את סיכויי מחנה-השלום.

עתה באה רק"ח ומוסיפה חטא על פשע, בהצטרפה להתקפת הי מחץ של הקיצונים הפלסטיניים על סרטאווי.

נשאלת השאלה: מדוע מעוניינת רק"ח בהכשלת האדם המייצג יותר מכל אדם אחר את רעיון ההידברות הישירה בין אש"ף ובין מחנה-השלום הישראלי? **יתכן כי התשובה נעוצה באר תה שהות של 48 שעות שביקש ממני וילנר, לשם "התייעצות".**

רית-המועצות אינה מעוניינת — כך נדמה — במגעים ישירים בין ישראלים וערבים, ועל אחת כמה וכמה בין ציונים ופלסטינים. כדי לשמור בידיה את המונר פוז הכינדר עז הרעיון הלאומי הפלסטיני ועז אש"ף, היא מעוניי יינת למנוע כל התקרבות בין אש"ף ובין כוחות לאיקומוניסטיים בישראל ובעולם.

(בשבע שבבר פירסמתי בשבועון זה מאמר שבו עמדתי על תופעה דומה בי מערב: גם ארצות-הברית חיבלה באופן שיטתי בכל מגע ישיר בין ערבים ויש ראלים ביכלל, ובין פלסטינים וישראלים בפרט. המניע שלה דומה לזה של הסובי ייטים: לשמור בידיה מונופול על יור מותה-שלום.)

לסוריה יש אינטרס דומה. היא רוצה לחסל ביכלל כל אפשרות של יוזמה עצמאית של אש"ף. כך במסקווה. כך בדמשק. וכך בצמרת רק"ח.